

Profielwerkstuk Geschiedenis Duitsland voor en na WO II op economisch en politiek gebied

Profielwerkstuk door een scholier

5e klas havo

10311 woorden

16 jaar geleden

★ 6,2

318 keer beoordeeld

Vak

Geschiedenis

Profielwerkstuk

Vakken:

•Geschiedenis & Economie

Onderwerp:

•Duitsland voor en na WO II op economisch en politiek gebied.

Inhoudsopgave:

1. Inleiding
2. Het begin van WO II
3. Hoofdvraag
4. Hypothese
5. Deelvragen
 - De economie en politiek van Duitsland voor WO II
 - De wederopbouw van Duitsland en de economie na WO II
 - Gevolgen voor Duitsland na WO II
 - Opbouw van Duitsland na WO II
6. Antwoorden op de deelvragen
 - De economie en politiek van Duitsland voor WO II
 - De wederopbouw van Duitsland en de economie na WO II
 - Gevolgen voor Duitsland na WO II
 - Opbouw van Duitsland na WO II
7. Antwoord op de hoofdvraag
8. Conclusie
9. Bijlage
 - Aantal omgekomen soldaten

- Aantal omgekomen burgers
- Waarom is de Navo opgericht?
- Waarom is het Warschaupact opgericht?
- Ontstaan van de Economische Gemeenschap

10. Plan van aanpak

11. Bronnenlijst

- Boeken
- Websites

Inleiding:

Dit is mijn profielwerkstuk en het onderwerp wat ik daarvoor heb gekozen is:

Duitsland voor en na WO II op economisch en politiek gebied.

Er moesten twee vakken worden gekozen, waarvan een uit je profieldeel, die gecombineerd moeten worden in het werkstuk.

Ik heb dit onderwerp gekozen, omdat ik WO II een interessant onderwerp vind. Het leek mij leuk om er meer over op te zoeken en mij er meer in te verdiepen.

Mijn motivatie voor deze twee vakken:

Ik moest het vak geschiedenis kiezen, omdat ik het over WO II wou gaan doen. Ik moest dit vak dus ook nog met een ander vak combineren en daarvoor heb ik economie gekozen.

Economie leek mij een goede keus, omdat voor, tijdens en na de oorlog de economie van alle (deelnemende) landen ook sterk veranderde. Dit was echter ook het geval voor, tijdens en na WO I.

Mijn profielwerkstuk gaat dus over de economie van alle (deelnemende) landen in de periode voor, tijdens en na WO II. En hoe Duitsland na WO II weer is opgebouwd zowel op economisch gebied als politiek.

In Duitsland was het geval dat de economie zeer slecht was voor de oorlog en in de tijd dat Hitler aan de macht kwam het steeds beter ging, omdat hij meer werkgelegenheid bood en dergelijke. Tijdens de oorlog ging het nauwelijks beter met de economie. Na de oorlog was de Duitse economie volledig ingestort. Dit was de reden waarom Duitsland hulp nodig had van de geallieerde om het land weer op te bouwen, want alleen zou het ze nooit lukken.

Het begin van WO II

Ik zal nu uitleggen hoe WO II is begonnen, want dit is wel interessant om te weten als u straks over de gevolgen ervan gaat lezen.

WO I is voor een groot deel de oorzaak van de tweede wereldoorlog. De eerste wereldoorlog duurde van 1914 tot 1918. De eerste wereldoorlog werd door Duitsland verloren en ze kregen een heel zware straf van de andere landen: Het Verdrag van Versailles het werd getekend op 28 juni 1919. Duitsland moest eerder veroverd terrein inleveren en herstel betaling betalen. Er is ooit uitgerekend dat Duitsland tot 1986 herstelbetalingen had moeten betalen als de Tweede Wereldoorlog niet was uitgebroken. Gebiedsafstand aan verschillende buurlanden (o. a. aan Frankrijk, België en Polen) en demilitarisatie van het Rijnland. Verder mocht Duitsland slechts een leger van 100.000 man bezitten, en geen zware wapens. Het verdrag werd in Duitsland, dat zwaar leed onder de financiële verplichtingen, algemeen opgevat als een dictaat en

het kon dan ook worden gebruikt om een nieuwe oorlog mee te motiveren. Dit vergde veel van de Duitse economie. Duitsland kreeg ook een regering zoals de geallieerden dat graag wilden hebben. Die regering noemen we de 'Weimar-republiek'. Duitsland had het zwaar in die periode. Ze konden gelukkig geld lenen van de Verenigde Staten (Dawes-plan). Met dit geld kon Duitsland een beetje uit de problemen komen. Dit ging allemaal goed tot het moment dat de economie snel achteruit ging. Het ging zo slecht dat het geld niets meer waard was, een brood kostte een paar miljoen Mark. In de rest van de wereld en ging het ook erg slecht en daarom wilden ze 't uitgeleende geld terug hebben, daardoor kwam Duitsland nog verder in de problemen!

Er was één man die de Duitsers beloofde hen uit de armoede te redden...Adolf Hitler. Hij komt oorspronkelijk uit Oostenrijk en was dus geen echte Duitser. Hij kon erg goed praten. Zo goed zelfs dat hij mensen dingen kon doen geloven die niet waar waren. Hij zou de nederlaag van de Eerste Wereldoorlog wreken!

Hij koos een goed moment: de mensen waren de werkeloosheid, leefden in armoede enz. Adolf Hitler beloofde de mensen werk en dus een bron van inkomsten. Hij beloofde ook dat het land weer rijk en machtig zou worden, Ook wees Hitler hele bevolkingsgroepen aan als de schuldigen voor de problemen in het land. Je moet dan niet alleen denken aan de Joden! Het waren ook zigeuners, homo's, gehandicapten en nog veel meer mensen die als zondebok werden aangewezen. Hitler werd 30 januari 1933 tot kanselier gekozen in Duitsland. Een kanselier is een soort president. Zijn politieke partij, de NSDAP, kreeg veel stemmen. Alleen hield hij zich niet zo goed aan de wetten. Hij paste ze zelfs aan om meer macht te krijgen. Hitler heeft niet alleen slechte dingen gedaan, want hij heeft grote bouwprojecten: wegen enz. laten aanleggen. Hij zorgde er voor dat mensen weer een baan hadden. Dat het bijv. in een wapenfabriek was vonden de meeste mensen niet erg. Hij vond ook dat de arbeidersklasse ook een auto moest kunnen rijden, daardoor is de Volkswagen beroemd geworden.

De partij van Hitler, de NSDAP, was eigenlijk geen normale politieke partij. De NSDAP had zelfs een eigen legertje. Dat leger was de SA. Mensen die het niet met Hitler eens waren werden door de SA vermoord of opgesloten. De mensen waren bang voor de SA, dus zorgden ze wel dat ze meededen.

De partij van Hitler, de Nazi's wilden niet dat de mensen iets te zeggen zouden krijgen. Hitler was aan de macht en wie het daar niet mee eens was kon maar beter zijn of haar mond houden. Want het concentratiekamp was geen vakantiebestemming. Hitler was een dictator. Dit bewees hij nog eens in de "De Nacht Van De Lange Messen". Ook liet hij mensen uit zijn eigen partij en de SA vermoorden. Moet je voorstellen dat een politieke partij hier in Nederland (VVD, CDA, PvdA, Groenlinks enzovoorts) een legertje zou starten en mensen zou gaan vermoorden!

De Duitsers begonnen al in 1938 met de uitbreiding van het grondgebied. Oostenrijk werd overgenomen bij de "Anschluss" (aansluiting) op 21 maart 1938. Duitsland nam een jaar later ook Tsjecho-Slowakije over. Toch stond Duitsland niet alleen in het verlangen om de wereld te veroveren. In 1936 sloten Duitsland, Japan en Italië een Driemogendheden. Dit verdrag hield in dat ze samen de wereld zouden veroveren. Japan zou Azië nemen. Terwijl Duitsland en Italië heel Europa zouden veroveren. Japan zou in 1939, tegelijk met de oorlog in Europa een Franse kolonie innemen (Indo-China dat nu Vietnam heet), maar pas vanaf de beruchte aanval op "Pearl Harbor" (7 december 1941) zou Japan echt in de tweede wereld oorlog betrokken worden.

Volgens deze Engelse spotprent leeft Mussolini niet eens, hij is in feite maar een opgezette opblaaspop van Hitler. Het is Hitler die aan de touwtjes trekt. Terwijl het Italiaanse volk van niets weet. Want die denken dat Mussolini de baas is in hun land.

Hitler had in het geheim een afspraak gemaakt met de leider van de Sovjet-Unie, Josef Stalin.

Tegenwoordig bestaat de Sovjet-Unie niet meer, maar in die tijd was dat een reusachtig land. Net als Hitler was Josef Stalin een dictator en ze hadden beiden wel zin in een stukje extra land. De afspraak was dat ze Polen samen zouden veroveren en verdelen. Toen Duitsland landen begon te veroveren durfden de andere landen in Europa nog niet veel in te brengen.

De eerste actie in de Tweede Wereldoorlog begon met een list. Hitler deed net alsof Poolse soldaten een radiostation hadden aangevallen. De Duitsers hadden alles al weken eerder bedacht. Zo probeerden ze hun aanval een beetje goed te praten. Het toneelspel gebeurde op 31 augustus 1939. De volgende dag begon het offensief. Vroeg in de ochtend, kwart voor zes, trokken Duitse legers over de grens naar Polen. Het is 1 september 1939. Toen Polen aangevallen werd was de maat vol voor de andere landen in Europa. Frankrijk en Engeland verklaarden twee dagen na de plotselinge aanval op Polen de oorlog aan Duitsland, daarom begon de Tweede Wereldoorlog officieel op 3 september 1939.

Hoofdvraag:

•Hoe is de economie van Duitsland voor, tijdens en na WO II en hoe en door wie is het land op economisch en politiek gebied weer opgebouwd?

Hypothese:

•Duitsland had voor de oorlog al een zeer slechte economie en was politiek onstabiel. Dit was een gevolg van de bestraffing voor WO I die het land had verloren. Het volk was ontevreden over de politiek en de economie, want er heerste een enorme werkloosheid onder het volk en er was weinig welvaart. Dit werd nog versterkt door de Amerikaanse beurscrash. In de tijd dat Hitler aan de macht was ging het steeds beter, want hij zorgde voor veel werkgelegenheid en het ging weer beter met de economie. De mensen vonden dit geweldig en ze hadden nu ook een zondebok "aangewezen" gekregen van Hitler. Hij en zijn partij had een soort eenmacht en daarom was het politiek ook stabiel. Duitsland had na de oorlog weer een zeer slechte economie en werd opgedeeld in sectoren onder de geallieerde. Zij voerden ieder een eigen politiek en economisch beleid. De Sovjets waren communistische en de rest niet. Dit leidden tot veel onenigheid en spanning wat de bouw van de Berlijnse Muur en het IJzeren Gordijn ten gevolge heeft. De Amerikanen geven onder andere financiële hulp. Het gaat steeds beter met het land, omdat iedereen het serieus aan het opbouwen is en de arbeiders werken er hard voor. Na verloop van tijd is West-Duitsland er volledig boven op en dit wordt ook niet voor niets het: "Wirtschaftswunder" genoemd. Dit betekent het economische wonder!

Deelvragen:

De economie en politiek van Duitsland voor WO II

•Had Duitsland voor de oorlog een goede economie?

- Hoe is de economische crisis in Duitsland ontstaan?
- Wat waren de gevolgen van de economische crisis voor Duitsland?
- Wat deed Hitler eraan om de Duitse economie weer op te bouwen?

De wederopbouw van Duitsland en de economie na WO II

- Waardoor is Duitsland en haar economie verniet?
- Wie heeft meegeholpen aan de wederopbouw van Duitsland en de economie?
- Waarom heeft Duitsland na WO II hulp gekregen van de geallieerde met het wederopbouwen van het land?
- Welke hulpmiddelen hebben de geallieerde gebruikt om het verwoeste Duitsland erboven op te helpen?
- Wanneer zijn de geallieerde begonnen met het wederopbouwen van Duitsland en haar economie?
- Wat heeft Duitsland zelf gedaan om het land en haar economie weer op te bouwen?

Gevolgen voor Duitse na WO II

- Wat waren de gevolgen voor Duitsland na WO II?
- Hoe is het zichtbaar dat de Duitse economie vlak na WO II slecht was?
- Hoe komt het dat Duitsland na WO II in een zeer korte tijd haar economie heeft verbeterd t. o. v. vlak na WO II?
- Wanneer is de economie van Duitsland en het land zelf weer goed genoeg om verder te gaan zonder hulp van de geallieerden?

Opbouw van Duitsland na WO II

- Waar hadden de geallieerden het voor het zeggen in Duitsland?
- Wat voor een politiek voerden de geallieerde in hun sectoren?
- Waarom is het IJzeren Gordijn gebouwd?
- Waarom is de Berlijnse Muur gebouwd?
- Waarneer en waarom is de Berlijnse muur weggehaald?
- Waarom leiden de gevoerde politiek van de Soviet-Unie en Amerika in Duitsland tot de koude oorlog?

Antwoorden op de deelvragen:

De economie en politiek van Duitsland voor WO II

•Had Duitsland voor de oorlog een goede economie?

Voor de tweede wereld oorlog was er de crisis tijd. Deze crisis tijd speelde zich af van af 1929 tot en met 1939. Bijna niemand heeft meer genoeg geld om zich van basisbehoeften te voorzien. Dit gebeurde voor namelijk in Amerika maar ook in Europa.

Het ging in Duitsland zelfs zó slecht dat het geld niets meer waard was. Een brood koste toen een paar miljoen Mark.

Het ging niet alleen in Duitsland slecht maar in de hele wereld, dus ook in Nederland.

In 1929 waren er al 50. 000 werklozen in Nederland. In drie jaar tijd zijn dit er 271. 000, dus er zijn in 3 jaar tijd 221. 000 werklozen bij gekomen. In 1936 is de werkloosheid het hoogst: 414. 000 werklozen. De

mensen die geen werk hadden kregen van de Nederlandse regering een beetje geld maar dit was echt niet genoeg. Er was in deze tijd dus zeer weinig welvaart onder de mensen.

•Hoe is de economische crisis in Duitsland ontstaan?

Na de Eerste Wereldoorlog hadden de meeste West-Europese landen grote economische problemen. Er heerste snel toenemende werkloosheid, veel armoede en een grote politieke onvrede.

Duitsland had WO I verloren, ze kregen een zware straf daarvoor van de andere landen, ze moesten eerder veroverd terrein inleveren en een enorme geld boete betalen. Duitsland kreeg ook een regering zoals de geallieerden dat graag wilden hebben. Die regering noemen we de 'Weimar-republiek'.

Toen Duitsland in 1923 stopte met de herstelbetalingen, bezette het door economische en politieke problemen geteisterde Frankrijk het Ruhrgebied, Duitslands belangrijkste industriële gebied, en begon daar zelf grondstoffen vandaan te halen.

Aan het eind van de jaren twintig ging het met name in Europa en de VS weer wat beter. De handel en de industrie bloeiden op, de werkloosheid daalde, de welvaart steeg en zorgde voor een grotere politieke stabiliteit. De Fransen trokken zich in 1925 uit het Ruhrgebied terug. De plannen van Dawes en Young verlichtten de last van de herstelbetalingen door leningen te versteken. Men zag de toekomst weer met optimisme tegemoet.

In oktober 1929 ging het plotseling bergafwaarts met de wereldeconomie na de dramatische crash van de Amerikaanse aandelenmarkt (de crash van Wall Street). De economische crisis in de Verenigde Staten trof ook Europa. Vooral Duitsland kreeg het zwaar te verduren, omdat de Verenigde Staten het geleende geld terug eiste. In de tijd dat het goed ging begonnen veel mensen fabrieken, ze leenden geld van de banken om dit vervolgens terug te geven. De mensen konden het niet terug betalen en hadden zelfs meer geld van de banken geleend. Doordat de Amerikaanse aandelenmarkt toen crashte en Amerika het geleende geld terug eiste waren de banken opeens failliet.

Daardoor moesten veel fabrieken sluiten. Binnen twee jaar waren er in Duitsland ruim zes miljoen werklozen.

•Wat waren de gevolgen van de economische crisis voor Duitsland?

In WO I waren er 8 miljoen mensen omgekomen. Dit zat nog vers in het geheugen van de mensen. Toen Engeland, Frankrijk en België de overwinning hadden behaald op Duitsland ging het in Duitsland zo slecht, er waren enorm veel werklozen. Er waren dus veel arme/ontevreden mensen.

In oktober 1929 kwam de crash van de Amerikaanse aandelenmarkt ook nog eens. De economische crisis in de Verenigde Staten trof ook Europa. Vooral Duitsland kreeg het zwaar te verduren, omdat de Verenigde Staten het geleende geld terug eiste die ze hadden geleend voor de wederopbouw van Duitsland na WO I. Duitsland had het al slecht door de gevolgen van de oorlog. Binnen twee jaar waren er in Duitsland ruim zes miljoen werklozen.

De politieke partijen die toen aan de macht waren konden de economische crisis niet oplossen. De mensen konden nu makkelijk worden beïnvloed, omdat ze zo ontevreden waren dat ze iemand nodig hadden om hen te helpen en er weer boven op te komen. Er was één man die de Duitsers beloofde hen uit de armoede te redden. Adolf Hitler kon erg goed praten, en maakte zich dus zo bekend.

Hij zou de nederlaag van WO I wreken en de verloren grondgebieden weer terug veroveren! Adolf Hitler beloofde de mensen werk en dus een bron van inkomsten. Hij beloofde ook dat het land weer rijk en

machtig zou worden, Ook wees Hitler hele bevolkingsgroepen aan als de schuldigen voor de problemen in het land. De mensen volgden hem onder andere, omdat hij de enige leek die het land kon redden en omdat het bijna niet slechter kon worden en ze hadden nu zondebokken om de schuld te geven. De gevolgen van de economische crisis was dus de aanleiding voor WO II.

•Wat deed Hitler eraan om de Duitse economie weer op te bouwen?

Toen Hitler aan de macht kwam ging het ontzettend slecht met Duitsland. Al gauw bleek dat Hitler veel meer interesse had in het wreken van de eerste wereldoorlog. Hij bouwde wegen, zodat het Duitse leger zich snel kon verplaatsen. Hij bedacht allerlei grote projecten waar dus ook veel arbeiders voor nodig waren. Er kwam door de bouw van dat soort dingen enorm veel werkgelegenheid. De werkloosheid nam dus wel af. Het geen wat Hitler deed is een beetje te vergelijken met de New Deal van Roosenvelt. De arbeiders konden niet kiezen wat voor werk en mochten geen eisen stellen. Dit maakte de mensen niet echt uit omdat ze allang blij waren dat ze waar wat geld hadden om van te leven. Ze waren ook zeer blij dat het alweer iets beter ging met Duitsland na de komst van Hitler, omdat de vorige politieke partijen er niks aan konden doen. De mensen werden er dus niet veel beter op. Ook was het zo dat er in die tijd veel meer wapens werden geproduceerd dan andere goederen en diensten. Er was dus een andere allocatie dan normaal. Er was wel een vrij hoge productiecapaciteit, omdat iedereen zo blij was met het werk dat ze het er wel voor over hadden om hard te werken. Het was alleen maar in hun eigen belang. De bevolking van Duitsland was alleen nog lang niet uit de economische crisis.

De wederopbouw van Duitsland en de economie na WO II

•Waardoor is Duitsland en haar economie verniet?

De fysieke verwoestingen van Duitsland vanwege de geallieerde bombardementen aan het eind van WO II waren enorm. Ongeveer een kwart van de bebouwing was verwoest of zo zwaar beschadigd dat er niet meer in geleefd kon worden. In sommige steden liep dit zelfs op tot 50% van de bebouwing. De Duitse economie was vrijwel ingestort, doordat fabrieken en transportsystemen ophielden te bestaan. De toenemende inflatie zorgde voor een zeer sterk dalende valutakoers en het plotselinge tekort aan voedsel veroorzaakt voornamelijk in de steden een hoge graad van ondervoeding. Deze problemen werden nog verergerd door het feit dat er miljoenen dakloze Duitse vluchtelingen uit het oosten kwamen. Deze vluchtelingen kwamen voornamelijk uit Oost-Pruisen.

•Wie heeft meegeholpen aan de wederopbouw van Duitsland en de economie?

De geallieerde hebben meegeholpen aan de opbouw van Duitsland en de economie. Maar de Duitsers zelf hebben er zelf ook zeer hard voor gewerkt.

De Amerikanen gaven financiële hulp aan West-Duitsland en boden dit ook aan aan Oost-Duitsland, maar dit werd afgeslagen door de Sovjet-Unie, dus hadden de mensen het daar ook financieel slechter. Toen de Sovjet-Unie de Berlijnse Muur had gebouwd gingen de Amerikanen dor met hulp verlenen, want ze hadden een luchtbrug tussen het westen en West-Berlijn gemaakt om de bevolking daar te helpen.

•Waarom heeft Duitsland na WO II hulp gekregen van de geallieerde met het wederopbouwen van het

land?

In het kort komt het erop neer dat Amerika dacht als Europa economisch sterker zou worden dan zou de VS meer handel kunnen drijven en dat is goed voor hun eigen economie. En als Europa economisch sterk zou staan dan zouden ze minder makkelijk in handen van het communisme vallen.

Het eerste Amerikaanse plan, in 1944, was dat ze Duitsland voorgoed een onmachtig land wilde maken. Dit werd uiteindelijk iets heel anders, want Amerika vond het in haar belang dat Duitsland een normaal westers land zou worden. De geallieerden konden zelfs Duitsland voordelen halen, zoals producten importeren uit het land wat zij niet produceerden. Kort na het plan voor de wederopbouw schoot de Verenigde Staten het geruïneerde West-Europa met miljarden dollars te hulp. Het Europese 'herstelprogramma', beter bekend als het Marshallplan, hielp Duitsland met de wederopbouw. Het stimuleerde het 'economische wonder', het Wirtschaftswunder dat onder leiding van Konrad Adenauer en Ludwig Erhard de welvaart bracht. Het Marshallplan moest een einde maken aan de honger, armoede, chaos en de werkloosheid. Dit verklaarde de Amerikaanse minister van buitenlandse zaken George C. Marshall in zijn beroemde rede op 5 juni 1947 aan de Harvard universiteit. Een jaar later verleende het Amerikaanse Congres zijn goedkeuring aan het voorstel een bedrag van ruim tien miljard dollar naar de Europese landen te sturen zodat hun economie kon worden hersteld. West-Duitsland kreeg 1,4 miljard dollar, Nederland kreeg ook 977,3 miljoen. Heel even had de toekomst van Duitsland er heel anders uitgezien als het aan de Amerikaanse minister van financiën Henry M. Morgenthau had gelegen. Duitsland moest hard worden gestraft, vond hij. Al in september 1944 stelde hij een rigoureuus plan voor om Duitsland na de oorlog op te delen, de industriële centra te ontmantelen en het land te veranderen in een landbouwstaat. Frankrijk zou het fel begeerde Roergebied in handen krijgen. In Morgenthau's plan, dat 'programma ter verhinding van de Derde Wereldoorlog' heette, was Duitsland voorgoed uitgeschakeld. Morgenthau achtte het land niet voor verbetering vatbaar.

•Welke hulpmiddelen hebben de geallieerde gebruikt op het gebied van opbouwen nadat Duitsland was verslagen?

Amerika heeft meteen financiële hulp geboden aan West-Duitsland het Marshallplan.

Het Marshallplan moest er ook voor zorgen dat de ontevreden arbeiders in Europa bij verkiezingen niet op de communisten gingen stemmen.

De Sovjet-Unie had zelf erg onder de tijdelijke Duitse bezetting geleden. Zij eisten dan ook grootschalige materiële vergoeding van Oost-Duitsland. De westerse geallieerden kwamen aanvankelijk met de Sovjets overeen om ook Oost-Duitsland te repareren in ruil voor voedselvoorraden die uit het agrarische Oost-Duitsland kwamen. Dit kon met de Sovjets overeengekomen worden, omdat de Sovjets alle Oost-Duitse fabrieken en de gehele productie in beslag hadden genomen als vergoeding voor de geleden verliezen. Maar toen de Sovjets geen voedsel meer leverden aan West-Duitsland, vanwege het falen van hun planeconomie weigerden de westerse geallieerden ook om verder voor de reparaties in Oost-Duitsland te betalen. Planeconomie is een economie die door de overheid wordt door gestuurd, zij bepalen hoe en wat er moet worden geproduceerd, het word dus niet aan de markt overgelaten.

Hierdoor verslechterde de verstandhouding tussen Amerika en de Sovjet-Unie.

Soviet-Unie en Frankrijk eisten forse herstelbetalingen van hun sectoren. West-Duitsland was voor voedsel afhankelijk van het oosten, maar zij leverde geen voedsel meer, door economische chaos. Er was zeer veel

zwart geld in omloop. Duitsland werd weer door het Westen op de been geholpen. De Amerikanen hebben geldhervorming laten plaatsvinden in West-Duitsland. De Rijksmark werd vervangen door de Duitse Mark (DM). Dit was een zeer groot succes, want dit leidde tot vernedering van de zwarte markt. Het ging vanaf toen dus ook al weer beter met de Duitse economie door de geldhervorming. Na de bouw van de Berlijnse Muur heeft Amerika ook nog een luchtbrug "aangelecht" om West-Berlijn van levensmiddelen te voorzien.

•*Wanneer zijn de geallieerde begonnen met het wederopbouwen van Duitsland en haar economie?*

De geallieerde zijn meteen begonnen met het opbouwen van Duitsland en de economie nadat Duitsland was verslagen in de 4 sectoren was verdeeld. De afspraken over de verdeling zijn al eerder besproken door de leiders van Engeland, Frankrijk, Amerika, Sovjet-Unie. Het financiële hulp programma van Amerika aan West-Duitsland ging meteen van start. Dit plan heette het: Marshallplan, er werd door Amerika 1,4 miljard dollar aan West-Duitsland gegeven.

•*Wat heeft Duitsland zelf gedaan om het land en haar economie weer op te bouwen?*

De Duitsers hebben zeer hard gewerkt voor de wederopbouw van hun land met steun van de geallieerde, ze hebben het bedrijven leven weer opgebouwd, waardoor ze na enige tijd een vrije markt economie konden voeren en zo dus minder afhankelijk werden van de geallieerde hulp. Ze gingen meer produceren, ze hadden een hoge arbeidsproductiviteit, de prijzen werden laag gehouden. De hoge arbeidsproductiviteit was te danken aan het feit dat iedereen het land moest opbouwen en hoe harder ze werkten hoe meer profeet ze ervan hadden. Dit had als gevolg dat er veel producten/diensten waren en omdat de prijzen laag waren konden bijna alle inwoners zich weer voorzien met de basisbehoeften. Nog een gevolg van de lage prijzen was dat ze zeer veel konden exporteren naar het buitenland, omdat ze dus goedkoop waren vergeleken andere landen. Dit komt dus doordat er zeer veel werd geproduceerd tegen lage prijzen. Door dit allemaal steeg de economie zeer snel en was er dus steeds meer welvaart. Dit wordt het Wirtschaftswunder genoemd. Dit betekend: economisch wonder

Gevolgen voor Duitsland na WO II

•*Wat waren de gevolgen voor Duitsland na WO II*

Er waren op korte termijn natuurlijk enorme verwoestingen van groot belang. Nog nooit in de geschiedenis waren op zo'n grote schaal verwoestingen aangericht en nog nooit waren er zoveel slachtoffers gevallen. Dat kwam doordat er een groot aantal landen bij de oorlog betrokken was (wereld oorlog), maar het kwam ook door de moderne en effectieve wapens die gebruikt werden. Het ergste was wel dat er zoveel slachtoffers waren gevallen onder de burgerbevolking. Ook in het verleden had de gewone bevolking te lijden gehad van oorlogen, maar nog nooit in die mate als in deze oorlog. De meeste slachtoffers vielen in de Unie van Socialistische Sovjet Republieken (USSR). Het precieze aantal is onbekend, maar men vermoedt dat meer dan 20 miljoen Russen om het leven zijn gekomen en dat 28 miljoen mensen door de oorlog dakloos waren geworden. Huizen, wegen, bruggen en telegraafpalen waren over uitgestrekte gebieden van de aardbodem gevaagd en de veestapel was gedecimeerd . De industrie lag plat en er waren geen communicatiemiddelen meer. Zo zag het Russische landschap eruit. Er sneuvelden 3.5 miljoen Duitse soldaten (twee keer zo veel als in de Eerste Wereldoorlog) en er kwamen 1 miljoen Duitse burgers om het leven. Veel Duitse steden werden door de geallieerden

platgebombardeerd.

In Japan vielen 'slechts' 2 miljoen doden, niet erg veel als je bedenkt dat het front waarover het oorlog voerde heel breed was. Overal in Europa waren steden kapot geschoten, communicatiemiddelen werkten niet meer, het platteland lag er verlaten bij en overal zwierven vluchtelingen hulpeloos rond. In Nederland kwamen meer dan 250.000 burgers om het leven, in verhouding tot het aantal inwoners het hoogste cijfer van alle landen, Duitsland buiten beschouwing gelaten. Tot hen behoren ook de in Nederlands-Indië gesneuvelde militairen en 5000 Nederlandse Oostfrontstrijders, die in Duitse dienst sneuvelde in Rusland. In Engeland kwamen 450.000 mensen om het leven, in Frankrijk lag het aantal doden iets hoger en in Italië wat lager. Tweederde van alle Griekse schachtoffers waren burgers. Het totaal aantal oorlogsslachtoffers onder mannen, vrouwen en kinderen ligt waarschijnlijk boven de 50 miljoen. En het aantal gewonden en verminkten naar lichaam en ziel, is ontelbaar groot. Op deze lijst van slachtoffers ontbreekt nog een cijfer. Een wezenlijk onderdeel van de nazi-ideologie was de superioriteit van het zuivere of Arische ras en de inferioriteit van alle andere rassen. In 1939 maakte de nazi's een begin met de uitroering van hun 'euthanasieprogramma' voor Duitslands geestelijke gehandicapten, waarbij 90.000 mensen omkwamen. Toen de Duitse legers naar het oosten oprukten en het aantal burgers van het Duitse Rijk met miljoenen mensen werd vermeerderd, begonnen de nazi's met de systematische uitroeiing van alle ongewenst bevolkingsgroepen, zoals homoseksuelen, priesters, communisten, zigeuners, rijke Poolse burgers en vooral Joden. Dit kostte meer dan zes miljoen joodse mensen het leven; ze vonden de dood in de gaskamers, voor het vuurpeloton of kwamen om door de wrede manier waarop ze behandeld werden, onder meer ten gevolge van medische experimenten en ziekte. Vrouwen moesten zonder echtgenoot een gezin opvoeden, veel kinderen hadden hun vader verloren nog voordat zij hem hadden leren kennen, ouders verloren kinderen, veel kinderen verloren een of beiden ouders. Inmiddels kennen de meeste mensen niemand meer die in de oorlog is omgekomen. Ook voor andere overlevenden van de oorlog waren de gevolgen groot. Nog tot op de dag van vandaag treden lichamelijke klachten en psychische problemen op, die kunnen worden teruggevoerd op oorlogservaringen. Mensen die de oorlog niet hebben meegemaakt, hebben daar soms weinig begrip voor.

•Hoe is het zichtbaar dat de Duitse economie vlak na WO II slecht was?

De economie in Duitsland is na WO II helemaal niks meer, er is zeer veel verwoest in het land. Er is ook ongelofelijk veel werkloosheid. De mensen hadden al niet veel geld en het was ook helemaal niks meer waard. Daardoor heerste er ook een enorme hongersnood onder de Duitse bevolking. Bijna niemand had werk, dit moest allemaal worden opgebouwd en hersteld door de bevolking zelf en met hulp van de geallieerde.

•Hoe komt het dat Duitsland na WO II in een zeer korte tijd haar economie heeft verbeterd t. o. v. vlak na WO II?

Dit is het gevolg van de hulp die het kreeg van de geallieerde. Ze kregen financiële hulp van de Amerikanen (Marshallplan) De Duitsers wisten ook dat ze na het verliezen van de oorlog volledig kapot waren en dat ze nu wel zeer hard moesten werken om alles weer op orde te krijgen, net zoals ze hebben moeten doen na het verliezen van WO II. Eerst wou Amerika ook geen hulp bieden en dan zou het zeer moeilijk zijn geweest om het land volledig op te bouwen. Toen ze wel hulp kregen waren ze ook bereid om er hard voor te werken, dus te laten zien dat ze wel goede wil hadden en dat ze het wel konden. Ze

brachten nieuwe producten op de markt waar veel vraag naar was, dus ze hadden daardoor zeer veel export. Ze waren ook bereid om zeer hard te werken, waardoor de arbeidsproductiviteit sterk steeg, dus er werd zeer veel geproduceerd. Er werden in het land ook lage prijzen gehouden, zodat veel mensen dingen konden kopen en dat er dus veel moest worden geproduceerd. Dit leidden ertoe dat er meer werkgelegenheid kwam. Dit wordt ook wel het *Wirkschaftswunder* genoemd. Wat betekent: economisch wonder. Dit wordt zo benoemd, omdat de Duitsers er zo hard voor hebben gewerkt en hun economie zeer snel hebben opgebouwd. Ze werden door de geallieerde na een aantal jaren al overgelaten aan een vrije markt economie, dus dat de economie wordt overgeleverd aan de markt. Ze waren dus niet/nauwelijks meer afhankelijk van de geallieerde.

•Wanneer is de economie van Duitsland en het land zelf weer goed genoeg om verder te gaan zonder hulp van de geallieerden?

De economie is goed genoeg om zonder de geallieerde door te gaan, waanneer de geallieerde met hun financiële hulp de arbeidsmarkt en het bedrijfsleven zodanig hebben opgebouwd dat ze Duitsland overlaten aan de vrije markteconomie. Vanaf dat moment is Duitsland eigenlijk niet meer afhankelijk van de geallieerde en kunnen ze zich zelf voorzien in hun levens onderhoud.

Opbouw van Duitsland na WO II

•Waar hadden de geallieerden het voor het zeggen in Duitsland?

Dat er een verdeling van Duitsland onder de 'Grote Vier' (welke eigenlijk de 'Grote Drie' zijn, daar Frankrijk eigenlijk geen rol van betekenis speelde) zou plaatsvinden, was al voor het einde van de oorlog op verschillende conferenties aan de orde geweest. Over de verdeling werd uiteindelijk in februari 1945 overeenstemming bereikt tussen de 'Grote Drie', Roosevelt (VS), Stalin (SU) en Churchill (GB). Dit gebeurde op de Conferentie van Jalta.

Hier werd het volgende afgesproken:

- Duitsland, binnen de grenzen zoals ze op 31 december 1937 waren (m. u. v. het genoemde deel van Oost-Pruisen), wordt in vier zones ingedeeld, welk een ieder aan één van de vier machten toegewezen zal worden.

- Een apart Berlijns gebied, dat net als geheel Duitsland gemeenschappelijk door de vier machten bezet zal worden. Dit Berlijnse gebied (het Groot-Berlijn zoals het in de wet van 27 april 1920 gedefinieerd staat) wordt gemeenschappelijk door de gewapende strijdkrachten van de VS, Groot-Brittannië, de USSR en de Franse Republiek, bezet.

Doordat Sovjet-Unie communistisch was en Amerika, Engeland en Frankrijk kapitalistisch werd het deel van de Sovjet-Unie communistisch en het overige deel kapitalistisch. Bij de communisten is het zo, dat de gewone bevolking niks te zeggen heeft. Het deel van de Sovjet-Unie was Oost-Duitsland (éénderde deel van Duitsland: DDR). Dus nu hadden de Oost-Duitsers niets te zeggen en de West-Duitsers wel over de politiek die er gevoerd werd door Amerika, Engeland en Frankrijk in West-Duitsland (tweederde deel van Duitsland: BDR) Na de Tweede Wereldoorlog kreeg Duitsland financiële hulp aangeboden uit Amerika. Oost-Duitsland mocht die hulp van de Sovjet-Unie regering niet aannemen dus hadden de mensen het daar ook financieel slechter.

•*Wat voor een politiek voerden de geallieerde in hun sectoren?*

De Amerikanen en Sovjets hadden een compleet andere ideologie en idee over het politieke systeem. De Sovjet-Unie had in Oost-Duitsland een planeconomie, dit is een economie waarin de overheid de markt stuurt, dus zij zeggen wat er moet worden geproduceerd en hoeveel en tegen welke prijs, het wordt dus niet aan de markt overgelaten.

De Amerikanen, Engelse en Franse voerden echter een vrije markteconomie, dit is een economie waarin het geheel aan de markt wordt overgelaten.

Daarnaast stond de pers en iedere andere vorm van communicatie onder strikte censuur in Oost-Duitsland. In West-Duitsland was er sprake van een vrije meervoudige pers.

Vanaf de zomer van 1945 stemden alle vier de geallieerde bezettingsautoriteiten erin toe, dat er in geheel Duitsland politieke partijen gevormd werden. Twee extreem linkse partijen die al ten tijde van de Republiek van Weimar hadden bestaan, ontstonden direct weer. Dit waren de Socialistische Partij Duitsland (SPD) en de Communistische Partij Duitsland (KPD), deze was loyaal aan de Sovjet-Unie.

Al snel kwam hier nog de volgende nieuw gevormde partij bij: de Christen Democratische Unie (CDU), met haar zusterpartij, de Christen Sociale Unie (CSU).

Liberale Duitsers vormden de Vrije Democratische Partij (FDP) in West-Duitsland en de Liberale Democratische Partij (LDP) in Oost-Duitsland.

Verder ontstonden er nog tal van kleinere partijen (met name in West-Duitsland).

In het voorjaar van 1946 gingen de SPD en de KPD, onder druk van de Sovjets, in de oostelijke zone samen. Het resultaat was de Socialistische Eenheidspartij Duitsland (SED). Deze partij behaalde, met de steun van de Sovjets, de overwinning bij de eerste verkiezingen, in de Sovjet zone. Maar toen in oktober verkiezingen in Berlijn, dat onder viermachtenbezetting lag, gehouden werden, kreeg de SED nog niet de helft van de stemmen die de SPD kreeg.

Al na enkele jaren werd duidelijk dat vier-machten-samenwerking er voorlopig niet in zat en zodoende besloten de westerse bezettingsmachten in het voorjaar van 1948 om op zich zelf verder te gaan. De westerse geallieerden voorzagen grote problemen met de Duitse bevolking wanneer er niet snel verandering in de huidige economische situatie zou komen. Vormen van politiek extremisme staken weer de kop op. De westerse machten besloten daarom tot Amerikaanse economische hulpverlening (de Marshallhulp die een jaar eerder al was gegeven aan andere West-Europese landen). Om het effect van die hulpverlening te vergroten bewerkstelligden de westerse geallieerden in hun zones van Duitsland een nieuwe munteenheid, die de aan sterke inflatie lijdende Rijksmark verving met de Duitse Mark. De West-Duitse economie reageerde direct toen de eerst nauwelijks te verkrijgen goederen voor weinig geld op de markt kwamen.

De Sovjets reageerden woest op de westerse valutahervorming, welke tot stand was gekomen zonder hun toestemming. Toen de nieuwe Duitse Mark ook in Berlijn werd geïntroduceerd, protesteerden de Sovjets d. m. v. het boycotten van de geallieerde controleraad. In juni 1948 kwam het zelfs zover dat ze alle toegangswegen tot West-Berlijn blokkeerden, zodat er geen voedsel, benzine en grondstoffen meer aan de geallieerde sectoren van Berlijn geleverd konden worden. Op deze manier trachtten de Sovjets de westerse geallieerde macht in Berlijn te verlammen en zo West-Berlijn in handen te krijgen. West-Berlijn was als verst vooruitgeschoven post van het westen namelijk het symbool van de Westerse vrijheid. Helaas voor hen slaagden de westerse strijdkrachten er in om gedurende de winter van 1948-1949 een 24-uurs

luchtbrug in stand te brengen en te houden. D. m. v. deze werden de West-Berlijners gedurende die winter voorzien van de benodigde hoeveelheden voedsel en brandstof.

Het behoud van West-Berlijn was de wens van president Truman en kwam voort uit zijn containment-politiek. Tijdens de blokkade van Berlijn is toen ook de NAVO opgericht, met als doel het afschrikken van de Sovjets van een aanval op West-Europa. In mei 1949 gingen de Sovjets toch nog overstag en werd de blokkade opgeheven. D. m. v. deze blokkade was wel duidelijk geworden dat de scheiding van de invloedssferen definitief in Duitsland was komen te liggen.

Er werden op initiatief van de westerse mogendheden voorstellen gedaan om tot oprichting van een Duitse Weststaat te komen. De grondslag voor zo'n staat lag bij de westerse ideeën aangaande politiek (democratie) en economie (kapitalistisch). De Duitse politici waren geen voorstanders van het vormen van zo'n staat, maar wilden nog altijd een verenigd Duitsland. Uiteindelijk kwam in september 1949 in Bonn een parlementaire raad bijeen, die tot taak had het opstellen van een grondwet. Deze raad bestond uit 65 leden. Met elk 27 zetels waren de CDU/CSU en de SPD het sterkst vertegenwoordigd in deze raad.

Daarna kwamen de Vrije Democraten met 5 zetels en de Communisten met 2 zetels. De rest was verdeeld onder de kleinere partijen. Deze raad voltooide haar werk in het voorjaar van 1949 en de Bondsrepubliek Duitsland (BRD) werd in mei 1949 een feit, nadat alle provincies op één na de grondwet hadden goedgekeurd. Als hoofdstad werd de kleine universiteitsstad Bonn gekozen.

De regering die ontstond na eerste algemene verkiezingen van de Bondsrepubliek in augustus 1949 was gebaseerd op een coalitie van de CDU en de FDP.

In eerste instantie had de Sovjet-Unie ook gestreefd naar eenwording van de twee Duitslanden. Maar de economische en politieke ideeën van de Sovjets waren voor de westelijke geallieerden nu eenmaal niet aanvaardbaar. De Sovjet-Unie streefde in de door haar bezette gebieden naar de vernietiging van het nationaal-socialisme/fascisme en het kapitalisme.

Als antwoord op de vorming van de BRD werd in de Sovjets bezettingszone op 7 oktober 1949 een door het Volkscongres opgestelde grondwet in werking gesteld, waarmee de Duitse Democratische Republiek (DDR) opgericht werd. Hiermee was de tweedeling van Duitsland een feit. De Sovjetsector van Berlijn werd de hoofdstad van de DDR, maar verder hield Berlijn zijn viermogendhedenstatus.

•Waarom is het IJzeren Gordijn gebouwd?

Tijdens de conferentie van Potsdam (1945) spraken de Amerikanen en Sovjets af dat ieder land in zijn eigen bezettingszone in Duitsland mocht doen wat hij wilde. Dit ging slechts kort goed. In 1946 werden de Amerikanen en Sovjets steeds banger voor elkaar. De Amerikanen verdachten de Sovjetse leider Stalin ervan dat hij de Sovjetse macht, dus het communisme, in Europa uit wilde breiden. Stalin daarentegen was bang voor aanvallen op de Sovjet-Unie vanuit het westen en wilde daarom de Oost-Europese landen samenvoegen tot een bufferzone tussen het westen en de Sovjet-Unie. Daarom ontstond er een tweedeling in Europa. Er kwam een communistisch Oost-Europa en een democratisch West-Europa. De twee Europese delen raakten geheel afgesloten van elkaar, omdat het ijzeren gordijn werd gebouwd. Het was een muur met om de zoveel meter een wachttorens, honden, soldaten. Het werd zeer streng bewaakt door het oosten.

Het gaf de bezette landen: Albanië, Bulgarije, Roemenië, Polen, Tsjecho-Slowakije, Hongarije geen zelfbeschikkingsrecht. Hierdoor werd de SU en het communisme enorm uitgebreid.

De VS was hier absoluut niet blij mee en er ontstonden enorme spanningen tussen deze landen. President

Truman besloot hierdoor om de uitbreiding van het communisme tegen te gaan. De Truman Doctrine, ook wel bekend als Truman's Containment politiek betekende dat als de Sovjet-Unie een land communistisch wil maken, dan zal de VS dat voorkomen, denk aan Korea en Vietnam.

Dit was het begin van de Koude Oorlog: deze gaat over de zeer vijandige houding die de VS plus bondgenoten en de Sovjetunie plus bondgenoten tegen elkaar hadden.

De VS stond voor democratie, kapitalisme en vrijheid en had de NAVO. De Sovjetunie stond voor dictatuur, communisme en hun bondgenootschap heette het Warschaupact.

De VS begon weer met het opbouwen van Europa. Deze financiële steun, ook wel het

In 1961 was er nog één gat: midden in Berlijn. Duizenden vluchten daar van oost naar west. De aantrekkingskracht van het westen was heel groot. Dit zorgde ervoor dat de Berlijnse Muur werd geplaatst door de Sovjet-Unie.

Toen in 1989 door verschillende redenen de Berlijnse Muur "valt" gebeurd dit ook met het IJzeren Gordijn.

•Waarom en hoe is de Berlijnse muur gebouwd?

Berlijn lag in het Sovjet gedeelte en zou dus door de Sovjet-Unie bestuurd worden.

Maar de Westerse geallieerden wisten een deel van Berlijn te veroveren, in ruil voor een andere deelstaat.

In het Oosten van Duitsland lag dus Berlijn. Berlijn lag in communistisch gebied, maar West-Berlijn was kapitalistisch. Stalin had een enorme hekel aan dit kleine 'kapitalistische eilandje' in zijn gebied.

De aanleiding tot het bouwen van de Berlijnse muur was onder andere de constante stroom Duitsers die na de oorlog Oost-Duitsland bleef verlaten via de grens in Berlijn, om in het welvarender wordende West-duitsland een nieuw bestaan op te bouwen.

West-Berlijn kreeg net als heel West-Duitsland financiële hulp van de geallieerden, maar Oost Berlijn kreeg net zoals Oost-Duitsland geen hulp van de Sovjet-Unie. Zo was de economie een stuk beter in West-Berlijn en dus ook West-Duitsland, en met Oost-Berlijn en dus ook Oost-Duitsland ging het steeds slechter. Er ontstond voedselschaarste en er heerste werkloosheid, terwijl dat in West-Berlijn toch zeker het tegenovergestelde was.

Het gevolg was dat de mensen van Oost-Berlijn (DDR) naar West-Berlijn (BRD) vluchtten.

Het waren er zelfs zoveel dat de DDR terugliep van 18,4 miljoen (1950), naar 17,2 miljoen (1960) miljoen inwoners liep. Vooral de hooggeschoolde mensen die vertrokken, om een baan te zoeken in het Westen, waar beter betaalde banen waren, want in het communistische Oosten kregen alle arbeiders bijna het zelfde loon en maakte het dus niet uit wat voor een opleiding je had.

Wat ook een aanleiding is dat de Amerikanen een nieuwe munt invoerde in de BRD om de economie te verbeteren.

In augustus 1961 bereikte de crisis zijn dieptepunt Chroesjtsjov was niet bereid de leegloop van de DDR door te laten gaan. Ondanks felle protesten verschenen overal prikkeldraadversperringen. Daarna werd de Berlijnse muur opgericht op 13 augustus 1961 Er werden op zeven plaatsen doorgangsposten opengelaten. De muur was 45 km lang en er werd op slechts 7 plaatsen een doorgangspoort opengelaten. De muur werd zwaar bewaakt door de Oost-Duitse grenspolitie. Er waren prikkeldraad en zelfs mijnvelden aangelegd, dus het was bijna onmogelijk om het grensgebied te steken.

Toch werkten en nog tienduizenden mensen aan de andere kant van de muur.

Maar op die ene datum in het jaar 1961 ging de muur voor 2,5 jaar dicht. Het bestaan van de muur was

nog niet perfect dus er werden nog altijd experimenten mee uitgevoerd, zoals er toch stiekem over klimmen of tunnels graven.

Toen de muur steeds afschrikwekkender werd, konden sommige mensen er niet meer tegen het gevoel dat ze opgesloten waren. Ze kregen last van het syndroom 'mauersyndroom', dat muurziekte werd genoemd. De VS begon sinds de bouw van de muur met het sturen van vliegtuigen met voedsel en dergelijke naar West-Berlijn, zodat ze hulp konden bieden aan de mensen daar. Dit wordt de luchtbrug genoemd. De muur het symbool van de Koude Oorlog en de Duitse verdeeldheid.

•Wanneer en waarom is de Berlijnse muur weggehaald?

Tweeëneenhalf jaar bleef de muur potdicht, daarna ging hij langzamerhand op een kier open voor bezoekers uit het westen. Maar in de eerste paar jaren van zijn bestaan was de muur nog lang niet perfect. Er zaten nog veel gaten en zwakke plekken, die snel door vindingrijke Oost-Berlijners werden gevonden. Er werden in de loop der jaren vaak spectaculaire pogingen gedaan om over de muur te klimmen, te vliegen, en er onderdoor te graven, waarbij naar schatting 76 mensen werden doodgeschoten door grenswachters. Mensen verzonnen allerlei mogelijkheden om erdoor te komen. Bijvoorbeeld kisten onder auto's en onzichtbare verbergruimtes in auto's. Zo reed er bijvoorbeeld een Oost-Berlijner met een shovel dwars door de muur heen, en ook werden er tunnels onder de muur doorgegraven. Toen de muur steeds afschrikwekkender werd, konden sommige mensen het gevoel opgesloten te zijn moeilijk verdragen en kregen last van een syndroom dat "mauersyndroom", muurziekte, werd genoemd. West-Duitsland bleef naar hereniging streven.

Toch duurde het bijna dertig jaar voor de inwoners van het Oostblok de muur letterlijk neerhaalden. Een opening in de Hongaarse grens zorgde voor een uitstroom van duizenden 'permanente vakantiegangers'. In korte tijd ontstond een ware volksverhuizing via Hongarije, Praag en andere 'gaten' in het IJzeren Gordijn. Ook de leiding van de DDR, die kort daarvoor nog trots het veertigjarige bestaan van de communistische staat hadden gevierd, moest de grenzen openen. Het eind van de muur was onafwendbaar. De Berlijnse muur viel op 9 november 1989 (Maueröffnung). Temidden van een grandioos volksfeest hakte een ieder die het wilde een stuk beton uit het bouwwerk, dat voor zo veel ellende had gezorgd. Een jaar later was de hereniging van Duitsland een feit. De val werd gevierd met een concert van Leonard Bernstein op Kerstmis 1989. In 1991 werden de fysieke resten van de muur afgebroken en werden brokken als souvenir verkocht.

Je zou kunnen zeggen dat de muur op politiek gedeelte helemaal verdwenen is maar op sociaal gebied bestaat hij nog wel. Dat komt omdat de mensen uit Oost en West-Berlijn elkaar nog niet zo goed te weten waarden.

Tegenwoordig heeft de muur geen bedoeling mee, hij is er nog wel als toeristische attractie.

•Waarom leiden de gevoerde politiek van de Soviet-Unie en Amerika in Duitsland tot de koude oorlog?

Op de Conferentie van Potsdam in juli 1945 was de sfeer tussen Truman (VS) en Stalin (SU) slechter dan op de Conferentie van Jalta in februari dat jaar. Vanaf toen begon het steeds lastiger te worden om de politieke situatie in Berlijn goed in de hand te houden.

Aangaande Duitse reparaties was er ook een groot verschil tussen de politiek van de Sovjets en die van de westerse geallieerden. De Sovjet-Unie had zelf erg onder de tijdelijke Duitse bezetting geleden. Zij eisten dan ook grootschalige materiële vergoeding van Oost-Duitsland. De westerse geallieerden kwamen

aanvankelijk met de Sovjets overeen om ook Oost-Duitsland te repareren in ruil voor voedselvoorraden welke uit het agrarische Oost-Duitsland kwamen. Dit kon met de Sovjets overeengekomen worden, omdat de Sovjets alle Oost-Duitse fabrieken en de gehele productie in beslag hadden genomen als vergoeding voor de geleden verliezen. Maar toen de Sovjets geen voedsel meer leverden aan West-Duitsland, vanwege het falen van hun planeconomie

weigerden de westerse geallieerden ook om verder voor de reparaties in Oost-Duitsland te betalen.

Hierdoor verslechterde de verstandhouding tussen de geallieerden nog meer.

Verder was er ook sprake van twee totaal verschillende economische systemen. In de oostelijke zones werd de planeconomie gehanteerd. Deze kwam voort uit het communistische denken en was gebaseerd op werk voor iedereen en op een enorme productie van goederen. Daarnaast stond de pers en iedere andere vorm van communicatie onder strikte censuur. In het westen hanteerde men echter de markteconomie. Ook was er in West-Duitsland sprake van een vrije meervoudige pers.

De westerse geallieerden stelden niet alle nazi's op gelijke voet, wat de Sovjets wel deden. Voor hen waren alle nazi's gelijk en dus slecht. Zo hanteerden de westerse geallieerden een veel rechtvaardigere manier van nazievervolgning.

De Amerikanen en de Sovjets irriteerden zich steeds meer aan elkaar, vooral toen ontzettend veel Duitsers van het oosten naar het westen (DDR naar BRD) vluchten.

Dit leidde tot het bouwen van het IJzeren Gordijn en de Berlijnse Muur. Later liep de spanning zo op dat er een wapenrace volgden en dit was de periode van de koude oorlog.

Antwoord op de hoofdvraag:

De hoofdvraag van mijn profielwerkstuk is:

•Hoe is de economie van Duitsland voor, tijdens en na WO II en hoe en door wie is het land op economisch en politiek gebied weer opgebouwd?

Duitsland voor WO I een zeer slechte economie, dit komt door de herstelbetalingen, dat ze gebieden moesten afdragen enz.

Amerika gaf na WO I financiële hulp aan Duitsland, totdat de Amerikaanse beurs was gecrasht. Toen wou Amerika haar geleende geld terug hebben van Duitsland die het zeer nodig had voor de opbouw van het land en haar economie. Dit kwam zeer hard aan voor Duitsland. Hierdoor werd de bevolking zeer ontevreden, omdat er een hoge werkloosheid was en veel armoede, honger. De ontevredenheid groeide doordat het steeds slechter ging met de economie en de politiek het niet kon oplossen. Hitler kwam aan de macht vlak voor de oorlog. Hitler zorgde voor veel werkgelegenheid d. m. v. grote bouw projecten waar hij veel arbeiders voor nodig had. De mensen waren zeer blij dat ze weer werk hadden en soms zelf een auto. Dit was allemaal alleen maar als voorbereiding voor WO II. Nadat Duitsland WO II heeft verloren is het opgedeeld in vier sectoren die werden bestuurd door de geallieerde met ieder een andere gevoerde politiek. De Sovjet-Unie had Oost-Duitsland (DDR) dit was communistisch. Zij haalden veel uit Oost-Duitsland weg als betaling voor de geleden verliezen. Amerika kreeg West-Duitsland, zij gaven ook daadwerkelijk financiële hulp en ze verleende ook hulp op andere gebieden bijv. : een andere munteenheid invoeren ter verbetering van de economie.

De Duitsers werkten ook zeer hard, want zij wouwen dat niet weer hetzelfde gebeurt als na WO I. Er

kwamen zeer veel conflicten tussen Amerika en Sovjet-Unie, dit kwam vooral voort uit de manier hoe zij politiek voerden in hun sectoren en ze waren “bang” voor elkaar. Amerika was bang voor de uitbreiding van ’t communisme. Uit deze spanning kwam de Berlijnse Muur en het IJzeren Gordijn. Dit leidden tot de Koude Oorlog. West-Duitsland was welvarender dan het Oosten maar na de val van de muren komt er toch een eenheid in Duitsland. De economie is weer helemaal opgebouwd en er is een markteconomie. Dat Duitsland er zo snel/goed bovenop is gekomen wordt het “Wirtschaftswunder” genoemd, dit betekent: economisch wonder!

Conclusie:

Mijn conclusie is dat Duitsland voor WO I een zeer slechte economie had. Dit komt voort uit de herstelbetalingen die zeer hoog waren.

Amerika gaf na WO I financiële hulp aan Duitsland. Nadat de Amerikaanse beurs was gecrasht wou Amerika haar geleende geld terug. Dit kwam zeer hard aan voor Duitsland, bijna overal was er in die tijd wel een economische crisis maar in Duitsland wel het meest. Hierdoor werd de bevolking zeer ontevreden, omdat er een hoge werkloosheid was en veel armoede. Sommige mensen konden zichzelf niet meer van primaire behoeften voorzien. De ontevredenheid groeide namate het slechter ging met de economie en de politiek het niet kon oplossen. Dit is het perfecte moment voor iemand met goede praatjes om het volk achter zich te krijgen, omdat zij alleen maar verbetering willen. Om dan ook nog een zondebok aan te wijzen is makkelijk en effectief, want de ontevreden mensen kunnen dan iemand de schuld geven en even vergeten hoe slecht het nou eigenlijk gaat. Hitler zorgde voor veel werkgelegenheid d. m. v. grote bouw projecten waar hij veel arbeiders voor nodig had. Dit was allemaal als voorbereiding voor de oorlog. Hij wou terug pakken wat van Duitsland genomen is na WO I. Ik denk dat Duitsland niet aan WO II was begonnen als:

- Duitsland na WO I niet zo’n zware straf had gekregen, zodat de mensen niet diep ontevreden waren. De mensen waren ontevreden, omdat ze nu een enorme geld boete moesten betalen, land weggeven en ze mochten “geen” leger meer hebben, het zou dus slechter gaan met de economie.
- Alle andere betrokken landen zo snel en goed mogelijk Duitsland en haar economie had opgebouwd, dan zou de bevolking (bijna) niet ontevreden zijn en dus niet makkelijk te kunnen worden beïnvloed.
- Hitler had meteen moeten worden “aangepakt”, het had al nooit zo mogen komen dat hij een “eigen” leger kreeg: de SA. Dit ging al te ver en ze hadden kunnen weten dat hij niet veel goeds had te brengen.
- Als niet ook nog eens de Amerikaanse beurs was gecrasht, want dan kon Amerika verder met de financiële hulp voor Duitsland, zodat de bevolking meer tevreden was.

WO II heeft in feite niks goeds opgeleverd, er zijn alleen maar ontzettend veel mensen in omgekomen, wat wel voorkomen had kunnen worden.

Mijn conclusie is dus dat WO II op verschillende manieren voorkomen had kunnen worden.

Bijlage:

Aantallen omgekomen soldaten:

- Australië: 29. 000
- Brazilië: 943

- Canada: 39. 000
- China: 1. 324. 000
- Frankrijk: 340. 000
- India: 36. 000
- Italië: 17. 500
- Nieuw Zeeland: 12. 000
- Sovjet Unie: 13. 600. 000
- Verenigd Koninkrijk: 326. 000
- Verenigde Staten: 500. 000
- Zuid Afrika: 9. 000
- Albanië: 20. 000
- België: 76. 000
- Bulgarije: 1. 000
- Tsjecho-Slowakije: 46. 000
- Denemarken: 4. 000
- Finland: 82. 000
- Ethiopië: 5. 000
- Griekenland: 88. 300
- Luxemburg: 4. 000
- Mongolië: 3. 000
- Nederland: 198. 000
- Noorwegen: 3. 000
- Filippijnen: 27. 000
- Polen: 850. 000
- Roemenië: 5. 000
- Joegoslavië: 300. 000
- Bulgarije: 9. 000
- Duitsland (incl. Oostenrijk & Sudetenduitsers: 3. 500. 000
- Hongarije: 200. 000
- Italië 60. 000
- Japan: 1. 300. 000
- Roemenië 290. 000

Aantal omgekomen burgers:

- Albanië: 10. 000
- Oostenrijk: 145. 000
- België: 12. 000
- Bulgarije: 2. 000
- China: 10. 000. 000
- Tsjecho-Slowakije: 294. 000
- Denemarken: 2. 000
- Ethiopië: 5. 000

- Finland: 2. 000
- Frankrijk: 470. 000
- Duitsland: 1. 600. 000
- Griekenland: 325. 000
- Hongarije: 290. 000
- India: 25. 000
- Italië: 80. 000
- Japan: 672. 000
- Nederland: 12. 000
- Noorwegen: 7. 000
- Filippijnen: 91. 000
- Polen: 6. 000. 000
- Roemenië: 465. 000
- Sovjet Unie: 7. 700. 000
- Verenigd Koninkrijk: 62. 000
- Verenigde Staten: 6. 000
- Joegoslavië: 1. 400. 000

Waarom is de NAVO opgericht?

Tijdens de slotfase van de Tweede Wereldoorlog, zeven weken na de overgave van Nazi-Duitsland en zes weken voor de bom op Hiroshima, zetten de vertegenwoordigers van 50 landen in San Francisco hun handtekening onder het Handvest van de Verenigde Naties. Het was toen 26 juni 1945. De wereld hoopte dat men eindelijk de lessen van het verleden had geleerd en dat met de Verenigde Naties uiteindelijk een levensvatbaar raamwerk voor de vrede was gevonden. Maar vier jaar later werd Europa opnieuw met een dreiging geconfronteerd waartegen het Handvest van de Verenigde Naties alleen, niet voldoende bescherming kon bieden. Niettemin bevat het Handvest een bepaling (Artikel 51) waarin het recht van de leden is vastgelegd, om zich individueel dan wel gezamenlijk te verdedigen tegen een eventuele gewapende aanval. Tien Europese landen wendden zich tot de Verenigde Staten en Canada om gezamenlijk een plechtige belofte van wederzijdse veiligheid te ondertekenen. Op 4 april 1949 kwamen zij te Washington DC bijeen ter ondertekening van het Noord-atlantische Verdrag (NAVO)

De landen die erin dan in zitten zijn: Verenigde Staten, Canada en tien Europese landen: België, Denemarken, Frankrijk, IJsland, Italië, Luxemburg, Nederland, Noorwegen, Portugal en het Verenigd Koninkrijk.

In september 1951 werden Griekenland en Turkije uitgenodigd aan het Bondgenootschap deel te nemen, en op 18 februari 1952 traden zij officieel tot het Bondgenootschap toe. Op 9 mei 1955 werd de Bondsrepubliek Duitsland lid van de NAVO. Spanje trad op 30 mei 1982 officieel als lid van de NAVO toe . De laatste jaren zijn ook Polen, Tsjechië en Hongarije toegetreden. Hiermee is het aantal lidstaten gekomen op negentien.

Waarom is het Warschaupact opgericht?

Na de communistische machtsovernames in Oost-Europa zochten de leiders van de Sovjetunie naar een middel om de aanwezigheid van de Sovjettroepen in Oost-Europa te legaliseren. Dat middel werd gevonden in een militaire alliantie. De directe aanleiding tot de oprichting daarvan werd het toetreden van de Duitse Bondsrepubliek tot de NAVO op 9 mei 1955.

Op 14 mei 1955 werd in de Poolse hoofdstad Warschau een verdrag gesloten tussen de Sovjetunie, Albanië, Bulgarije, de DDR, Hongarije, Polen, Roemenië en Tsjecho-Slowakije, waarbij een militaire alliantie in het leven geroepen werd; de deelnemende landen beloofden elkaar te hulp te komen wanneer een van hen zou worden aangevallen. De strijdkrachten van de landen werden onder een gezamenlijk opperbevel geplaatst dat steeds in Russische handen is geweest.

Het Warschaupact was een reactie op de NAVO. Het is een van de belangrijkste middelen voor het realiseren van de Sovjetdominantie over de Oost-Europese volkeren.

De SU maakt een einde aan de Koude oorlog. De verhoudingen werden van 1988-1990 beter tussen Oost en West. Gorbatsjov schaft eind 1989 de alleenheerschappij in Oost-Europese landen af. In 1990 trad de DDR uit het Warschaupact. Een economische reden maakte een eind aan de koude oorlog. De SU had niet genoeg geld om wapenwedloop voort te zetten en om communistische landen te steunen. De VS had geen geld meer voor hoge militaire uitgaven. Het aantal wapens werd in 1990 vermindert van beide landen. Bij een crisis in het Midden-Oosten helpen de SU en de VS elkaar. In 1991 viel de SU uiteen en werd het Warschaupact opgeheven.

Communisme is er nog in enkele landen:

In Cuba, China en Noord- en Zuid-Korea zijn nog communisten aan de macht. In Cuba en China is de bevolking het hier niet helemaal mee eens, dus er zou nog wel eens verandering in kunnen komen.

Ontstaan van de Europese Gemeenschap

Wanneer en waarom werd de Europese Unie opgericht?

De eerste stap richting een samenwerking tussen de verschillende landen in Europa werd op 18 april 1951 gezet. Zes landen tekenden dan het verdrag van Parijs, wat tevens het begin was van de Europese vereniging.

De zes landen zijn: Nederland, Frankrijk, BRD, Italië, België, en Luxemburg.

Het verdrag wordt het Verdrag voor de oprichting van de Europese Gemeenschap voor Kolen en Staal (EGKS) genoemd. Het had als doel om vrede en welvaart in Europa te brengen. Door onder andere meer economische eenwording, politieke samenwerking.

Dit zijn de verdragen die de Europese Gemeenschap de Europese Unie maakte:

- 25 Maart 1957 (verdragen van Rome)

De 6 lidstaten van de EGKS probeerden op het gebied van defensie en politieke unie verdere samenwerking te realiseren, maar dat werkte niet omdat elk land zijn eigen emoties heeft die de samenwerking belemmeren. Er werd wel een verdrag afgesloten op het gebied van vreedzaam gebruik van kernenergie, het zogenaamde euratomverdrag. De economische samenwerking werd tevens ook bevorderd door het opstellen van het verdrag tot oprichting van de Europese Gemeenschap, de EEG. Het verdrag hield vrij verkeer van goederen, diensten en kapitaal in tussen de lidstaten.

- 17 Februari 1986 (de Europese Akte, te Luxemburg)

In dit verdrag wordt bepaald dat de interne markt, zoals die in het verdrag van Rome wordt genoemd, op 1

Januari 1993 moet zijn voltooid.

- 7 Februari 1992 (verdrag van Maastricht)

Dit verdrag, betreffende de Europese Unie, wordt beschouwd als de meest ingrijpende hervorming van de Verdragen van Rome.

- De Europese Gemeenschap wordt omgevormd tot de Europese Unie, die zich richt op 3 gebieden:

1. Europese Gemeenschap; samenwerking, landbouwbeleid, Economische Monetaire Unie.
2. Gemeenschappelijk buitenlands en veiligheidsbeleid; gezamenlijk beleid en standpunten formuleren over bijvoorbeeld conflicten ergens anders in de wereld.
3. Binnenlandse zaken en Justitie; nauwere samenwerking asielbeleid, voorschriften met betrekking tot overschrijding van de buitengrenzen van de lidstaten, immigratiebeleid, strijd tegen drugs, strijd tegen internationale fraude en politieke en justitiële samenwerking.

In dit verdrag zijn ook regels opgesteld voor het toetreden tot de Europese Monetaire Unie.

- 17 Juni 1997 (Verdrag van Amsterdam)

In dit verdrag zijn onder andere de volgende afspraken gemaakt;

1. Het Europees Parlement kreeg meer inspraak in de besluitvorming.
2. De EU gaat meer gezamenlijk beleid voeren, zoals milieubeleid enz.
3. Met het afsluiten van het Verdrag van Amsterdam is er startsein gegeven voor uitbreiding van de Europese Unie.

Plan van aanpak

Mijn plan van aanpak is dat ik eerst mijn onderwerp wil verzinnen. Dan de hoofdvraag en die vervolgens op splitsen in een aantal deelvragen.

Vervolgens een hypothese formuleren, dus een voorlopige conclusie. Dan alle informatie gaan verzamelen die ik nodig heb. Dit wil ik dan bij iedere deel vraag zetten en als ik dat bij allemaal heb gedaan allen doornemen en in eigenwoorden zetten, goede volgorde enz. Dit is zeer goed gelukt vind ik. Dan wou ik nog een bijlage maken waarin in enkele dingen vertel die indirect met mijn onderwerp hebben te maken maar toch interessant zijn om te weten. Ik wou ook eerst in het kort uitleggen waarom WO II is ontstaan, dit leek mij wel een goed idee om te doen, omdat mijn onderwerp erover gaat en dat moet je eigenlijk het vooraf gaande wel even weten.

Terwijl ik informatie verzamelde wilde ik mijn bronnenlijst gewoon steeds bijhouden voor het overzicht.

Als laatste als ik alle deelvragen had beantwoord wou ik de conclusie maken en dan overal ter illustratie plaatjes bijvoegen.

Bronnenlijst:

Boeken:

Titel: Praktische Economie

Auteur: Peter Adriaansen, Gerrit Mijnlieff, Ton Klerks, Robert van Oosten, Jan Pleus, Rolf Schonndorf

Vertaling: -

Jaar van uitgave: 1998

Plaats van uitgave: Den Bosch

Naam van uitgever: Malmberg

Titel: Pharos

Auteur: Bart Hageraats, Cor van der Heyden, Jan van Oudheusden, Lotte van de Pol, Janneke Raaijsmakers, Win Rongen, Jeroen Salman, Per Schuitemaker, Andre van Voorst, Albert van der Kaap

Vertaling: -

Jaar van uitgave: 1997

Plaats van uitgave: Meulenhoff

Naam van uitgever: Amsterdam

Titel: Gedenkboek van de Tweede Wereldoorlog

Auteur: Ivor Mantanle

Vertaling: Auke Leistra

Jaar van uitgave: 1989

Plaats van uitgave: Lisse

Naam van uitgever: Rebo Productions

Titel: Sprekend verleden

Auteurs: Leo Dalhuisen, Roen van der Geest, Martin de Jong, Ab Louws en Frans Steegh

Jaar van uitgave: 1998

Plaats van uitgave: Baarn

Naam van uitgever: NijghVersluys bv

Titel: De Tweede Wereldoorlog van de serie: oorzaak & gevolg

Auteur: Stewart Ross

Vertaald: P. De Bakker

Jaar van uitgave: 1997

Plaats van uitgave: Harmelen

Naam van uitgever: Ars Scribendi bv

Websites:

<http://www.rnw.nl/kids/wereld/Europa/Duitsland/Michelle/030416wo2.html>

<http://huiswerk.scholieren.com/werkstukken/verslag.php?verslagid=11459>

<http://huiswerk.scholieren.com/werkstukken/verslag.php?verslagid=2735>

<http://huiswerk.scholieren.com/werkstukken/verslag.php?verslagid=4486>

<http://huiswerk.scholieren.com/werkstukken/verslag.php?verslagid=6189>

<http://huiswerk.scholieren.com/werkstukken/verslag.php?verslagid=813>

http://www.marshallfoundation.org/about_gcm/marshall_plan.htm

http://www.examen.nl/php/verslagen/show.php?verslag_id=5105

<http://users.pandora.be/WWII/Duitsland%20na%20WWII.htm>

<http://members.ams.chello.nl/hharreve/Menu1/Hoofdpagina.htm>

http://www.examen.nl/php/verslagen/show.php?verslag_id=5273

<http://www.nrc.nl/W2/Lab/Marshallplan/onmondigheid.html>

<http://www.geocities.com/Tokyo/Garden/2389/1944.html>
<http://en.loqiloqi.org?RuG/Gesch/BaC1/BouwBerlijneMuur>
<http://www.loc.gov/exhibits/marshall/chanceforpeace.jpg>
<http://www.tweedewo.uk/economie/duitsland/1950.html>
<http://www.let.leidenuniv.nl/history/studie/hisnet.htm>
<http://www.history.org.uk/~germany/article233%.html>
<http://users.pandora.be/WWII/Asmogendheden.htm>
<http://www.nrc.nl/W2/Lab/Marshallplan/ernstig.html>
<http://library.byu.edu/~rdh/eurodocs/germany.html>
<http://userpage.chemie.fu-berlin.de/BIW/wall.html>
<http://plasma.nationalgeographic.com/pearlharbor/>
http://nl.wikipedia.org/wiki/Tweede_Wereldoorlog
<http://www.europasite.net/jaartallenoverzicht.htm>
<http://www.usaid.gov/multimedia/video/marshall/>
<http://home.wanadoo.nl/watervrienden/wo2.htm>
http://80.112.236.197/~jrc059/het_begin.htm
<http://www.edith.nl/zep/bevrijd/oorlinnl.htm>
<http://members.aol.com/johball/berlinwl.htm>
http://nl.wikipedia.org/wiki/Berlijnse_muur
<http://www.allesoveramerika.com/wo2.html>
<http://nl.wikipedia.org/wiki/Warschaupact>
<http://www.wo2.nl/kinderen/1939.html>
<http://nl.wikipedia.org/wiki/Duitsland>
<http://www.ibiscom.com/pearl.htm>
<http://go.to/tweedewereldoorlog>